BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI

H O T Ă R Â R E
cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la amortizoarele de capital ale băncilor

nr. 110 din 24.05.2018
(în vigoare 30.07.2018)

Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 183-194 art. 900 din 08.06.2018

* * *

ÎNREGISTRAT:
Ministerul Justiției
al Republicii Moldova
nr.1333 din 04.06.2018

În temeiul art.5 alin.(1) lit.d), art.11 alin.(1), art.27 alin.(1) lit.c), art.44 lit.a) din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.297-300, art.544), cu modificările și completările ulterioare, și art.63 din Legea nr.202/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.434-439, art.727), cu modificările și completările ulterioare Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei

HOTĂRĂȘTE:

[Clauza de adoptare modificată prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

1. Se aprobă Regulamentul cu privire la amortizoarele de capital ale băncilor, conform anexei.

2. Regulamentul indicat la punctul 1 intră în vigoare la 30 iulie 2018.

3. De la data intrării în vigoare a regulamentului indicat la punctul 1 băncile vor asigura conformarea activității lor, inclusiv a politicilor și regulamentelor interne cu cerințele acestuia.

4. În aplicarea capitolului V din regulamentul indicat la punctul 1, pentru perioada de până la 31 decembrie 2019, rata amortizorului de risc sistemic stabilită de Banca Națională a Moldovei conform Secțiunii a 2-a a capitolului V pentru expunerile situate în Republica Moldova se majorează cu 2 puncte procentuale în cazul băncilor al căror capital este deținut, direct și/sau indirect, în proporție de peste 50% cumulativ, de către persoane care întrunesc oricare din următoarele criterii:

1) nu sunt entități din sectorul financiar;

2) sunt rezidente ale statelor/au sediul în statele în care nu se aplică cerințe de supraveghere și reglementare prudențială cel puțin echivalente cu cele aplicate în Republica Moldova, determinate prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei;

3) nu sunt supuse supravegherii de către autorități de supraveghere a sectorului bancar sau a pieței de capital din țările respective.

5. Pentru deținerile directe și/sau indirecte în capitalul băncilor deținute de către băncile de dezvoltare multilaterală, determinate prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, criteriile enumerate la punctul 4 nu se vor aplica.

PREȘEDINTELE
COMITETULUI EXECUTIV
AL BĂNCII NAȚIONALE A MOLDOVEI **Sergiu CIOCLEA**

Nr.110. Chișinău, 24 mai 2018.

Anexă

Aprobat
prin Hotărârea Comitetului executiv
al Băncii Naționale a Moldovei
nr.110 din 24 mai 2018

Notă: În tot cuprinsul regulamentului, cuvintele "actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei aferente fondurilor proprii ale băncilor și cerințelor de capital" și textul "Legea nr.202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor", la orice formă gramaticală, se substituie cu textul "Regulamentul nr.109/2018" și, respectiv, "Legea nr.202/2017", la forma gramaticală corespunzătoare conform Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025

REGULAMENT
cu privire la amortizoarele de capital ale băncilor

Prezentul regulament transpune:

- art.128-131, art.133, art.134, art.136, art.137 și art.139-142 din Directiva nr.2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr.L 176 din 27 iunie 2013, astfel după cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2023/2864 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2023 de modificare a anumitor directive în ceea ce privește înființarea și funcționarea punctului unic de acces european, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr.L 1 din 20 decembrie 2023;

- art.1, pct.1, 2, pct.4-8, art.2(1)-(6), art.3(1), (3) și (4) din Regulamentul delegat (UE) nr.1152/2014 al Comisiei din 4 iunie 2014 de completare a Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la identificarea situării geografice a expunerilor din credite relevante în scopul calculării ratelor amortizorului anticiclic de capital specific instituției, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr.L 309/5 din 30 octombrie 2014.

[Clauza de armonizare modificată prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezentul regulament se aplică băncilor cu sediul în Republica Moldova și sucursalelor în Republica Moldova ale băncilor din alte state, care sunt licențiate de către Banca Națională a Moldovei, denumite în continuare bănci. Prezentul regulament se aplică atât la nivel individual cât și consolidat.

2. Termenii și expresiile utilizate în prezentul regulament au semnificațiile prevăzute în Legea nr.202 din 6 octombrie 2017 privind activitatea băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.434-439, art.727), (în continuare: Legea nr.202/2017).

[Pct.2 completat prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

3. În sensul prezentului regulament se utilizează următoarele noțiuni:

amortizor de conservare a capitalului - fondurile proprii pe care o bancă este obligată să le mențină conform capitolului II;

amortizor anticiclic de capital specific băncii - fondurile proprii pe care o bancă este obligată să le mențină conform capitolului III secțiunea a 2-a;

amortizorul aferent societății de importanță sistemică (amortizor O-SII) - fonduri proprii pe care o bancă de tip O-SII identificată astfel de către Banca Națională a Moldovei poate fi obligată să le mențină conform capitolului IV secțiunea a 2-a;

amortizor de risc sistemic - fondurile proprii pe care o bancă este sau poate fi obligată să le mențină conform capitolului V secțiunea 1;

cerință de amortizor combinat - totalul fondurilor proprii de nivel 1 de bază necesare băncilor pentru a îndeplini cerința privind amortizorul de conservare a capitalului plus următoarele amortizoare, după caz:

1) amortizorul anticiclic de capital specific băncii;

2) amortizorul O-SII;

3) amortizorul de risc sistemic;

rata amortizorului anticiclic - rata procentuală pe care băncile trebuie să o aplice pentru a calcula amortizorul anticiclic de capital specific băncii și care este stabilită conform capitolului III secțiunea a 4-a, secțiunea a 5-a, secțiunea a 6-a sau, după caz, de o autoritate relevantă dintr-un stat străin;

rata neutră pozitivă a amortizorului anticiclic de capital – rata procentuală a nivelului amortizorului anticiclic care poate fi stabilită în condițiile mediului standard de risc sistemic ciclic;

mediul standard de risc sistemic ciclic – mediul de risc în care nu este observată acumularea de risc sistemic ciclic (mediu caracterizat prin deviația negativă a raportului "credite acordate sectorului privat din Republica Moldova/produsul intern brut" de la tendința sa pe termen lung, precum și lipsa dezechilibrelor în referențialul pentru amortizor, calculat în conformitate cu punctul 29 și în alte variabile și informații pe care Banca Națională a Moldovei le consideră relevante pentru abordarea riscului sistemic ciclic);

referențial pentru amortizor - rata de referință a amortizorului, calculată în conformitate cu punctul 29, în vederea orientării la determinarea ratei amortizorului anticiclic;

autoritate relevantă dintr-un stat străin – autoritatea competentă sau autoritatea desemnată;

autoritate desemnată - o autoritate publică sau un organism recunoscut oficial în dreptul intern dintr-un stat străin care, în temeiul legislației naționale al acelui stat, este responsabilă cu stabilirea ratei amortizorului anticiclic pentru statul respectiv și, după caz, a altor amortizoare de capital;

societate de tip O-SII - o societate de importanță sistemică la nivel național, identificată astfel de către autoritatea relevantă din statul din care provine societatea respectivă (Republica Moldova sau un alt stat);

beneficii discreționare de tipul pensiilor - beneficii suplimentare de tipul pensiilor asigurate pe o bază discreționară de o bancă unui angajat ca parte a pachetului de remunerație variabilă al acestuia, care nu includ beneficiile datorate garantate angajatului în conformitate cu termenii schemei de pensionare a băncii.

[Pct.3 modificat prin Hot.BNM nr.58 din 12.03.2026, în vigoare 19.03.2026]

4. În scopul prevenirii și atenuării riscului macroprudențial sau riscului sistemic, prezentul regulament stabilește:

1) cerințe cu privire la fondurile proprii pe care băncile trebuie să le dețină în vederea constituirii următoarelor amortizoare de capital:

a) amortizor de conservare a capitalului;

b) amortizor anticiclic de capital specific băncii;

c) amortizor O-SII;

d) amortizor de risc sistemic;

2) particularitățile aferente stabilirii de către Banca Națională a Moldovei și modalitatea de calcul de către bănci a amortizoarelor de capital indicate la subpunctul 1);

3) modalitatea de stabilire de către Banca Națională a Moldovei a ratei amortizorului anticiclic pentru expunerile situate în Republica Moldova;

4) particularitățile aferente recunoașterii sau, după caz, stabilirii de către Banca Națională a Moldovei a ratei amortizorului anticiclic pentru expunerile situate în statele străine;

5) particularitățile aferente recunoașterii de către Banca Națională a Moldovei a ratei amortizorului de risc sistemic stabilite de autoritatea relevantă din statul străin;

6) restricții privind distribuirile și alte cerințe pentru bănci, inclusiv de prezentare a planului de conservare a capitalului, în cazul în care banca nu deține un nivel suficient al fondurilor proprii care să permită conformarea cu cerințele de acoperire a amortizoarelor de capital (măsuri de conservare a capitalului).

5. Deciziile Băncii Naționale a Moldovei privind stabilirea ratelor amortizoarelor de capital pentru a fi aplicate de bănci sau, după caz, recunoașterea ratelor amortizoarelor stabilite de autoritatea relevantă dintr-un stat străin pentru băncile autorizate în acest stat se iau printr-o hotărîre a Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei care se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și care va conține informația astfel, cum este prevăzut de prezentul regulament.

6. Băncile trebuie să îndeplinească cerințele de menținere a amortizoarelor de capital cu fonduri proprii de nivel 1 de bază, suplimentar celor menținute pentru a respecta cerința de fonduri proprii impusă prin Regulamentul cu privire la fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.109/2018 (în continuare – Regulamentul nr.109/2018).

[Pct.6 modificat prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

6[1]. Băncile nu trebuie să utilizeze fondurile proprii de nivel 1 de bază care sunt menținute pentru a îndeplini cerința amortizorului combinat pentru oricare dintre cerințele de fonduri proprii prevăzute la punctul 130 din Regulamentul nr.109/2018 și cerințele de fonduri proprii suplimentare, prevăzute la art.139 alin.(3) – (5) din Legea nr.202/2017, care abordează alte riscuri decât riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier.

[Pct.6[1] *introdus prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]*

6[2]. Băncile nu trebuie să utilizeze fondurile proprii de nivel 1 de bază care sunt menținute pentru a respecta unul dintre elementele cerinței amortizorului combinat pentru a asigura conformitatea cu celelalte elemente aplicabile ale cerinței amortizorului combinat.

[Pct.6[2] *introdus prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]*

7. În cazul în care o bancă nu îndeplinește cerințele aferente amortizoarelor de capital pentru bănci, prevăzute de prezentul regulament, aceasta face obiectul restricțiilor privind distribuirile prevăzute de capitolul VI.

8. În sensul prezentului regulament cuantumul total al expunerii la risc reprezintă cuantumul total al expunerii la risc calculat în conformitate cu punctul 132 din Regulamentul nr.109/2018.

[Pct.8 completat prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

Capitolul II
CERINȚA DE MENȚINERE A UNUI AMORTIZOR

DE CONSERVARE A CAPITALULUI

9. Suplimentar la fondurile proprii de nivel 1 de bază menținute pentru a respecta cerința de fonduri proprii prevăzută în Regulamentul nr.109/2018, băncile sunt obligate să mențină un amortizor de conservare a capitalului, constituit din fonduri proprii de nivel 1 de bază, egal cu 2,5% din cuantumul total al expunerii la risc a băncilor respective, pe bază individuală și consolidată.
[Pct.9 completat prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

10. Băncile nu trebuie să utilizeze fonduri proprii de nivel 1 de bază care sunt menținute pentru a îndeplini cerința prevăzută la punctul 9 pentru a se conforma cu oricare dintre cerințele prevăzute la art.139 alin.(3)-(5) din Legea nr.202/2017.

Capitolul III
AMORTIZORUL ANTICICLIC DE CAPITAL

Secțiunea 1
Prevederi generale

11. Prevederile secțiunilor 2, 3 și 7 din prezentul capitol reglementează cerința de menținere de către bănci a unui amortizor anticiclic de capital specific băncii, modalitatea de calculare a acestui amortizor de către bănci, precum și particularitățile aferente termenului de impunere a unor rate ale amortizorului anticiclic.

12. Prevederile secțiunilor 4-6 din prezentul capitol reglementează, în vederea calculării de către bănci a amortizorului anticiclic de capital specific băncii, următoarele:

1) modalitatea de stabilire de către Banca Națională a Moldovei a ratei amortizorului anticiclic pentru expunerile din credite situate în Republica Moldova (amortizorul anticiclic pentru Republica Moldova);

2) modalitatea de stabilire sau recunoaștere, după caz, de către Banca Națională a Moldovei a ratelor amortizorului anticiclic pentru expunerile din credite situate în statele străine (amortizorul anticiclic pentru statul străin).

Secțiunea a 2-a
Cerința de menținere *a unui amortizor anticiclic de capital specific băncii*

13. Băncile sunt obligate să mențină un amortizor anticiclic de capital specific băncii, care este echivalent cu cuantumul total al expunerii la risc a băncilor respective, înmulțit cu media ponderată a ratelor amortizorului anticiclic calculată în conformitate cu secțiunea a 3-a din prezentul capitol pe bază individuală și consolidată. Amortizorul respectiv constă din fonduri proprii de nivel 1 de bază.
[Pct.13 completat prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

14. Băncile vor menține amortizorul anticiclic de capital specific băncii suplimentar la orice fonduri proprii de nivel 1 de bază menținute pentru a îndeplini cerința de fonduri proprii prevăzută în Regulamentul nr.109/2018, cerința de menținere a unui amortizor de conservare a capitalului conform capitolului II din prezentul regulament și oricare dintre cerințele impuse în temeiul art.139 alin.(3)-(5) din Legea nr.202/2017.
[Pct.14 modificat prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

15. În vederea calculării corecte a amortizorului anticiclic de capital specific băncii, băncile trebuie să asigure evidența adecvată a ratelor amortizorului anticiclic aplicabile pentru statele în care sunt situate expunerile relevante din credite ale acestor bănci, precum și să stabilească procedurile pentru actualizarea regulată a acestor date, luând în considerare prevederile prezentului capitol.

Secțiunea a 3-a

Calcularea ratei amortizorului anticiclic de capital specific băncii

16. Rata amortizorului anticiclic de capital specific băncii este egală cu media ponderată a ratelor amortizorului anticiclic care se aplică în Republica Moldova și în alte state în care sunt situate expunerile relevante din credite ale băncii sau care se aplică pentru scopurile prezentei secțiuni în temeiul punctelor 40 sau 43.

17. În vederea calculării mediei ponderate menționate la punctul 16, banca va aplica, fiecărei rate a amortizorului anticiclic aplicabile pentru expunerile situate într-o țară, coeficientul obținut prin împărțirea cerințelor sale totale de fonduri proprii pentru riscul de credit, care se referă la expunerile relevante din credite situate în țara respectivă, la cerințele totale de fonduri proprii pentru riscul de credit care se referă la toate expunerile sale relevante din credite.

18. Cerințele totale de fonduri proprii pentru riscul de credit utilizate pentru calcularea coeficientului menționat la punctul 17 se determină în conformitate cu prevederile următoarelor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei:

1) Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.111/2018 (în continuare – Regulamentul nr.111/2018);

2) Regulamentul cu privire la tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de bănci, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.112/2018 (în continuare – Regulamentul nr.112/2018);

3) Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de piață potrivit abordării standardizate, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.114/2018 (în continuare – Regulamentul nr.114/2018).

[Pct.18 în redacția Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

19. Expunerile relevante din credite vor include toate clasele de expuneri (cu excepția expunerilor față de administrațiile centrale sau băncile centrale, administrațiile regionale sau autoritățile locale, entitățile din sectorul public, băncile multilaterale de dezvoltare, organizațiile internaționale și față de bănci), care fac obiectul următoarelor cerințe:

1) cerințelor de fonduri proprii pentru riscul de credit, stabilite în următoarele acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei:

a) Regulamentul nr.111/2018;

b) Regulamentul nr.112/2018;

2) în cazul în care expunerea este deținută în portofoliul de tranzacționare - cerințelor de fonduri proprii pentru riscul specific, prevăzute în Regulamentul nr.114/2018.

[Pct.19 modificat prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

20. Băncile identifică situarea geografică a unei expuneri relevante din credite în conformitate cu cerințele expuse în anexa la prezentul regulament.

21. Dacă ratele amortizorului anticiclic aplicabile conform prezentului capitol pentru expunerile situate în Republica Moldova și în alte state sunt de până la 2,5% (inclusiv) din cuantumul total al expunerii la risc, în scopul calculului prevăzut la punctele 16 și 17, băncile aplică ratele stabilite.

22. Dacă, în conformitate cu punctul 32, Banca Națională a Moldovei stabilește rata amortizorului anticiclic mai mare de 2,5% din cuantumul total al expunerii la risc, băncile aplică expunerilor situate în Republica Moldova rata amortizorului respectiv, stabilită de Banca Națională a Moldovei, în scopul calculului prevăzut la punctele 16 și 17, inclusiv, unde este cazul, în scopul calculării elementului de capital consolidat corespunzător băncii în cauză.

23. Dacă rata amortizorului anticiclic stabilită de autoritatea relevantă dintr-un stat străin pentru acest stat este mai mare de 2,5% din cuantumul total al expunerii la risc, băncile aplică următoarele rate ale amortizorului anticiclic pentru expunerile relevante din credite situate în acest stat strain, în scopul calculului prevăzut la punctele 16 și 17, inclusiv, unde este cazul, în scopul calculării elementului de capital consolidat corespunzător băncii în cauză:

1) o rată a amortizorului anticiclic de 2,5% din cuantumul total al expunerii la risc, dacă Banca Națională a Moldovei nu a recunoscut rata amortizorului anticiclic mai mare de 2,5% în conformitate cu secțiunea a 5-a din prezentul capitol;

2) rata amortizorului anticiclic stabilită de autoritatea relevantă din statul străin, dacă Banca Națională a Moldovei a recunoscut această rată a amortizorului anticiclic în conformitate cu secțiunea a 5-a din prezentul capitol.

24. Dacă, în conformitate cu secțiunea a 6-a din prezentul capitol, Banca Națională a Moldovei stabilește rata amortizorului anticiclic pentru un stat străin mai mare de 2,5%, băncile aplică expunerilor relevante din credite situate în statul dat rata amortizorului respectiv, stabilită de Banca Națională a Moldovei, în scopul calculului prevăzut la punctele 16 și 17, inclusiv, unde este cazul, în scopul calculării elementului de capital consolidat corespunzător băncii în cauză.

25. În scopul calculului prevăzut la punctele 16 și 17, în cazul în care rata amortizorului anticiclic este majorată i se aplică următoarele prevederi:

1) rata amortizorului anticiclic pentru Republica Moldova se aplică de la data specificată în decizia de stabilire a ratei amortizorului respectiv;

2) sub rezerva subpunctului 3), o rată a amortizorului anticiclic ce nu depășește 2,5% stabilită de autoritatea relavantă din statul străin se aplică la data prevăzută la punctul 49;

3) în cazul în care autoritatea relavantă din statul străin a stabilit rata amortizorului anticiclic pentru acest stat ce nu depășește 2,5% și Banca Națională a Moldovei impune aplicarea ratei respective de la data prevăzută la punctul 50 – rata respectivă se aplică de la data specificată în hotărârea publicată în conformitate cu punctul 51;

4) o rată a amortizorului anticiclic mai mare de 2,5% stabilită de autoritatea relevantă din statul străin, recunoscută conform secțiunii a 5-a din prezentul capitol, se aplică de la data specificată în hotărârea publicată în conformitate cu punctul 38;

5) sub rezerva subpunctului 6), în cazul în care o rată a amortizorului anticiclic mai mare de 2,5% stabilită de autoritatea relevantă din statul străin nu este recunoscută conform secțiunii a 5-a din prezentul capitol – rata de 2,5% se aplică la data prevăzută la punctul 49;

6) în cazul în care o rată a amortizorului anticiclic mai mare de 2,5% stabilită de autoritatea relevantă din statul străin, nu este recunoscută conform secțiunii a 5-a din prezentul capitol, și Banca Națională a Moldovei impune aplicarea ratei de 2,5% de la data prevăzută la punctul 50 – rata de 2,5% se aplică de la data specificată în hotărârea publicată în conformitate cu punctul 51;

7) în cazul în care Banca Națională a Moldovei stabilește rata amortizorului anticiclic pentru un stat străin, în conformitate cu punctele 40-44, rata amortizorului în cauză se aplică de la data specificată în hotărârea publicată în conformitate cu punctul 47.

26. Dacă decizia are ca efect reducerea ratei amortizorului anticiclic, în scopul calculului prevăzut la punctele 16 și 17, rata respectivă se aplică din data publicării hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Secțiunea a 4-a
Stabilirea ratei amortizorului anticiclic pentru Republica Moldova

27. Prezenta secțiune stabilește reglementări aferente ratei amortizorului anticiclic pentru Republica Moldova în vederea aplicării acesteia de către bănci la calcularea amortizorului anticiclic de capital specific băncii.

28. Banca Națională a Moldovei calculează trimestrial un referențial pentru amortizor, în vederea orientării sale în procesul de stabilire a ratei amortizorului anticiclic în conformitate cu punctul 30.

29. Referențialul pentru amortizor reflectă, într-o manieră relevantă, ciclul de creditare și riscurile datorate creșterii excesive a creditelor în Republica Moldova și ia în considerare în mod corespunzător particularitățile economiei Republicii Moldova. Referențialul pentru amortizor se bazează pe deviația raportului "credite acordate sectorului privat/produsul intern brut" de la tendința acestuia pe termen lung, luând în considerare, cel puțin :

1) un indicator al creșterii nivelurilor creditării în Republica Moldova și, în special, un indicator care reflectă modificările în raportul "credite acordate sectorului privat din Republica Moldova/produsul intern brut";

2) orice recomandare emisă de către autoritatea națională macroprudențială desemnată, definită în condițiile legislației în vigoare.

30. Banca Națională a Moldovei evaluează trimestrial intensitatea riscului sistemic ciclic și nivelul adecvat al ratei amortizorului anticiclic pentru Republica Moldova și stabilește sau ajustează rata amortizorului anticiclic pentru Republica Moldova, dacă este necesar. În condițiile mediului standard de risc sistemic ciclic, Banca Națională a Moldovei poate menține o rată neutră pozitivă a amortizorului anticiclic de capital. În cazurile în care nivelul de risc sistemic ciclic depășește condițiile mediului standard de risc, Banca Națională a Moldovei poate majora rata amortizorului la un nivel mai înalt decât cel neutru. În cadrul acestui proces, Banca Națională a Moldovei ia în considerare referențialul pentru amortizor, calculat în conformitate cu punctul 29 și alte variabile și informații pe care Banca Națională a Moldovei le consideră relevante pentru abordarea riscului sistemic ciclic.

[Pct.30 *în redacția Hot.BNM nr.58 din 12.03.2026, în vigoare 19.03.2026]*
[Pct.30 în redacția Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

31. Rata amortizorului anticiclic, exprimată ca procentaj din valoarea totală a expunerii la risc, se stabilește între 0% și 2,5%, calibrată în trepte de 0,25 puncte procentuale sau multipli de 0,25 puncte procentuale.

32. În cazuri justificate, pe baza considerațiilor prevăzute la punctul 30, Banca Națională a Moldovei poate stabili o rată a amortizorului anticiclic mai mare de 2,5% din cuantumul total al expunerii la risc.

33. În cazul în care Banca Națională a Moldovei stabilește rata amortizorului anticiclic pentru Republica Moldova pentru prima dată la un nivel mai mare de zero sau majorează rata deja impusă a amortizorului în cauză, de asemenea aceasta stabilește data de la care amortizorul majorat trebuie să fie aplicat în scopul calculării amortizorului anticiclic de capital specific băncii. Data în cauză nu poate depăși, 12 luni de la data la care rata majorată a amortizorului anticiclic este publicată în conformitate cu punctul 5.

34. În cazul în care data menționată la punctul 33 este înainte de 12 luni de la data la care rata majorată a amortizorului anticiclic este publicată, termenul mai scurt pentru punerea în aplicare se justifică pe baza unor circumstanțe excepționale.

35. În cazul în care Banca Națională a Moldovei reduce nivelul ratei existente a amortizorului anticiclic, inclusiv al ratei neutre pozitive, în mod gradual sau până la 0%, în condițiile materializării riscului sistemic ciclic, se stabilește de asemenea o perioadă orientativă în decursul căreia nu se preconizează nicio creștere a amortizorului.

Stabilirea perioadei orientative nu reprezintă un angajament pentru Banca Națională a Moldovei.
[Pct.35 modificat prin *Hot.BNM nr.58 din 12.03.2026, în vigoare 19.03.2026]*

36. Banca Națională a Moldovei anunță trimestrial, prin publicare pe pagina web oficială, rata stabilită a amortizorului anticiclic pentru Republica Moldova. Anunțul include cel puțin următoarele informații:

1) rata aplicabilă a amortizorului anticiclic;

2) raportul relevant "credite acordate sectorului privat/produsul intern brut" și deviația acestuia de la tendința pe termen lung;

3) referențialul pentru amortizor, calculat în conformitate cu punctul 29;

4) o justificare a acestei rate a amortizorului anticiclic;

5) în cazul în care rata amortizorului anticiclic este majorată - data de la care trebuie să fie aplicată rata majorată în scopul calculării amortizorului anticiclic de capital specific băncii;

6) în cazul în care data menționată la subpunctul 5) este înainte de 12 luni de la data publicării hotărârii conform punctului 5 - o trimitere la circumstanțele excepționale care justifică reducerea termenului de punere în aplicare;

7) în cazul în care rata amortizorului anticiclic este redusă, perioada orientativă în decursul căreia nu se preconizează nicio majorare a ratei, împreună cu o justificare a acestei perioade.

Secțiunea a 5-a
Recunoașterea ratelor amortizorului anticiclic *mai mari de 2,5% stabilite în statele străine*

37. În cazul în care o autoritate relevantă dintr-un stat străin a stabilit pentru acest stat o rată a amortizorului anticiclic mai mare de 2,5% din cuantumul total al expunerii la risc, Banca Națională a Moldovei poate recunoaște această rată a amortizorului în scopul calculării amortizorului anticiclic de capital specific băncii.

38. Decizia Băncii Naționale a Moldovei privind recunoașterea ratei mai mari de 2,5% a amortizorului anticiclic pentru un stat străin pentru a fi aplicată de către bănci va conține cel puțin rata aplicabilă a amortizorului menționat, denumirea statului străin căruia i se aplică și data de la care această rată urmează a fi aplicată.

39. În cazul prevăzut la punctul 38, Banca Națională a Moldovei, de asemenea, anunță recunoașterea prin publicare pe pagina sa oficială. Anunțul include cel puțin următoarele informații:

1) rata aplicabilă a amortizorului anticiclic;

2) statul străin căruia i se aplică;

3) în cazul în care rata amortizorului anticiclic este majorată - data de la care trebuie să fie aplicată rata majorată în scopul calculării amortizorului anticiclic de capital specific băncii;

4) în cazul în care data menționată la subpunctul 3) este înainte de 12 luni de la data publicării hotărârii conform punctului 38 - o trimitere la circumstanțele excepționale care justifică reducerea termenului de punere în aplicare.

Secțiunea a 6-a
*Particularități*le aferente deciziei privind ratele *amortizorului anticiclic pentru statele străine*

40. În cazul în care autoritatea relevantă dintr-un stat străin nu a stabilit și nu a publicat rata amortizorului anticiclic pentru acest stat, iar una sau mai multe bănci dețin expuneri din credite situate în acest stat, Banca Națională a Moldovei poate stabili rata

amortizorului anticiclic pentru statul respectiv care urmează a fi aplicată în scopul calculării amortizorului anticiclic de capital specific băncii.

41. Stabilirea ratei amortizorului anticiclic pentru statul străin în cazul specificat la punctul 40 se poate realiza folosind datele despre produsul intern brut și despre creditarea în statul respectiv, precum și alte informații privind condițiile economice și financiare pentru acel stat disponibile din diferite surse.

42. În cazul în care în situația specificată la punctul 40 Banca Națională a Moldovei nu stabilește rata amortizorului respectiv pentru statul străin, se aplică rata de 0% pentru expunerile respective.

43. În cazul în care autoritatea relevantă dintr-un stat străin a stabilit și a publicat rata amortizorului anticiclic pentru acest stat, Banca Națională a Moldovei poate stabili o rată diferită a amortizorului anticiclic pentru acest stat străin în scopul calculării de către bănci a amortizorului anticiclic de capital specific băncii, dacă aceasta, din motive rezonabile, consideră că rata amortizorului anticiclic stabilită de autoritatea relevantă din stat străin nu este suficientă pentru a proteja în modul adecvat aceste bănci împotriva riscurilor de creștere excesivă a creditării în acel stat.

44. O rată a amortizorului anticiclic pentru statul străin nu poate fi stabilită sub nivelul ratei stabilit de autoritatea relevantă din acest stat, cu excepția cazului în care această rată a amortizorului depășește 2,5% din cuantumul total al expunerii la risc.

45. În cazul în care conform punctului 40 sau 43 se stabilește o rată a amortizorului anticiclic pentru un stat străin care este superioară ratei aplicabile existente a amortizorului anticiclic, de asemenea se stabilește data de la care urmează a fi aplicată această rată majorată în scopul calculării amortizorului anticiclic de capital specific băncii. Data în cauză nu trebuie să depășească, 12 luni de la data la care rata majorată a amortizorului anticiclic este publicată în conformitate cu punctul 47.

46. În cazul în care data menționată la punctul 45 este înainte de 12 luni de la data la care rata majorată a amortizorului anticiclic este publicată, termenul mai scurt pentru punerea în aplicare se justifică pe baza unor circumstanțe excepționale.

47. Decizia Băncii Naționale a Moldovei privind rata amortizorului anticiclic stabilită conform punctului 40 sau 43 va conține cel puțin rata aplicabilă a amortizorului menționat, statul străin căruia i se aplică și data de la care această rată urmează a fi aplicată.

48. Banca Națională a Moldovei de asemenea anunță pe pagina web oficială stabilirea oricărei rate a amortizorului anticiclic pentru un stat străin în conformitate cu punctul 40 sau 43. Anunțul include cel puțin următoarele informații:

1) rata amortizorului anticiclic și statul străin căruia i se aplică;

2) o justificare a acestei rate a amortizorului;

3) în cazul în care rata amortizorului anticiclic este stabilită peste zero pentru prima dată sau este majorată - data de la care trebuie să fie aplicată rata majorată în scopul calculării amortizorului anticiclic de capital specific băncii;

4) în cazul în care data menționată la subpunctul 3) este înainte de 12 luni de la data publicării hotărârii conform punctului 47 - o referire la circumstanțele excepționale care justifică reducerea termenului de punere în aplicare.

Secțiunea a 7-a
*Particularități*le aferente termenului de impunere a unor rate *ale amortizorului anticiclic stabilite de statele străine*

49. Sub rezerva punctului 50, în cazul în care rata majorată a amortizorului anticiclic mai mare de 2,5% stabilită de autoritatea relevantă din statul străin nu este recunoscută conform secțiunii a 5-a din prezentul capitol sau în cazul în care autoritatea relevantă din statul străin a stabilit rata majorată a amortizorului anticiclic pentru acest stat, dar care nu depășește 2,5%, rata respectivă se aplică la 12 luni de la data la care

autoritatea relevantă din statul respectiv a anunțat majorarea ratei amortizorului anticiclic, indiferent dacă autoritatea în cauză impune băncilor înființate în acest stat străin să aplice modificarea într-un termen mai scurt. În acest sens, o modificare a ratei amortizorului anticiclic pentru statul strain este considerată anunțată la data la care este publicată de autoritatea relevantă din acest stat străin conform cadrului de reglementare aplicabil la nivel național.

50. Banca Națională a Moldovei poate impune băncilor aplicarea ratelor indicate la punctul 49 de la data care este înainte de 12 luni de la data la care autoritatea relevantă din statul străin a anunțat majorarea ratei amortizorului anticiclic. În acest caz, termenul mai scurt pentru punere în aplicare a ratei majorate fie se justifică pe baza unor circumstanțe excepționale, fie trebuie să corespundă cu termenul mai scurt în care autoritatea relevantă din statul străin impune băncilor înființate în acest stat străin să aplice rata majorată.

51. Decizia Băncii Naționale a Moldovei privind impunerea unui termen mai scurt decât 12 luni conform punctului 50 va conține cel puțin referirea la statul strain care a stabilit rata amortizorului și rata respectivă, data de la care rata amortizorului menționat urmează a fi aplicată.

52. Banca Națională a Moldovei de asemenea anunță pe pagina sa oficială impunerea termenului pentru aplicarea ratei amortizorului anticiclic pentru un stat străin menționate la punctul 50. Anunțul va include cel puțin următoarele informații:

1) rata amortizorului anticiclic și statul străin căruia i se aplică;

2) o referire la circumstanțele excepționale care justifică reducerea termenului de punere în aplicare sau, după caz, o referire la termenul mai scurt pe care autoritatea relevantă din statul străin îl impune băncilor înființate în acest stat să aplice rata majorată.

Capitolul IV
AMORTIZORUL O-SII

Secțiunea 1
Identificarea societăților de tip O-SII din Republica Moldova

53. O societate de tip O-SII din Republica Moldova este fie o bancă-mamă din Republica Moldova, o societate financiară holding-mamă din Republica Moldova, o societate financiară holding mixtă-mamă din Republica Moldova sau o bancă din Republica Moldova, al cărei faliment sau a cărei funcționare defectuoasă ar putea declanșa un risc sistemic la nivel național.

54. În vederea evaluării importanței sistemice și identificării băncilor drept societăți de tip O-SII din Republica Moldova, Banca Națională a Moldovei utilizează o metodologie bazată pe cel puțin unul dintre criteriile următoare:

1) mărimea;

2) importanța pentru economia Republicii Moldova;

3) anvergura activităților transfrontaliere;

4) interconectarea băncii sau a grupului cu sistemul financiar.

55. Banca Națională a Moldovei comunică publicului, cel puțin prin intermediul paginii sale oficiale, metodologia sa de identificare a societăților de tip O-SII din Republica Moldova elaborată având în vedere prevederile prezentei secțiuni.

56. Banca Națională a Moldovei identifică băncile care sunt societăți de tip O-SII din Republica Moldova și stabilește lista acestor bănci, care este revizuită cel puțin anual. Lista actualizată a băncilor identificate drept societăți de tip O-SII din Republica Moldova, se aprobă printr-o hotărâre a Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei care se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Aprobarea listei

băncilor de tip O-SII din Republica Moldova poate fi efectuată prin hotărârea indicată la punctul 61.

57. Suplimentar la publicarea hotărârii conform punctului 56, Banca Națională a Moldovei de asemenea comunică denumirea băncilor identificate drept societăți de tip O-SII din Republica Moldova:

1) băncilor vizate;

2) publicului, prin anunțarea pe pagina web oficială a listei societăților de tip O-SII din Republica Moldova.

Secțiunea a 2-a
Cerința de menținere a unui amortizor O-SII

58. În baza criteriilor de identificare a societăților de tip O-SII din Republica Moldova, Banca Națională a Moldovei poate impune fiecărei societăți de tip O-SII din Republica Moldova, pe bază consolidată sau individuală, după caz, să mențină un amortizor O-SII de până la 3% din cuantumul total al expunerii la risc.

[Pct.58 modificat prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

58[1]. Sub rezerva recomandării autorității naționale macroprudențiale desemnate, definită în condițiile legislației în vigoare, Banca Națională a Moldovei poate impune societății de tip O-SII, pe bază consolidată sau individuală, după caz, să mențină un amortizor O-SII mai mare de 3% din cuantumul total al expunerii la risc.

[Pct.58[1] *introdus prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]*

59. În cazul în care rata amortizorului O-SII stabilită de Banca Națională a Moldovei pentru societate de tip O-SII din Republica Moldova este mai mare de 0%, banca respectivă trebuie să mențină un amortizor O-SII aplicând rata stabilită de Banca Națională a Moldovei.

60. Societățile de tip O-SII din Republica Moldova nu trebuie să utilizeze fonduri proprii de nivel 1 de bază care sunt menținute pentru a acoperi amortizorul O-SII prevăzut la punctul 58, în vederea îndeplinirii oricărei dintre cerințele impuse în conformitate cu Regulamentul nr.109/2018, cerinței de menținere a unui amortizor de conservare a capitalului conform capitolului II din prezentul regulament, cerinței de menținere a unui amortizor anticiclic de capital specific băncii conform capitolului III secțiunea a 2-a din prezentul regulament, precum și oricărei dintre cerințele impuse în temeiul art.139 alin.(1)-(5) din Legea nr.202/2017.

Secțiunea a 3-a
Stabilirea amortizorului O-SII

61. Decizia Băncii Naționale a Moldovei privind rata amortizorului O-SII va conține cel puțin denumirea băncilor identificate drept societăți de tip O-SII din Republica Moldova care urmează să aplice amortizorul respectiv, rata amortizorului pentru fiecare societate de tip O-SII din Republica Moldova și data de la care această rată urmează a fi aplicată.

62. În cazul în care Banca Națională a Moldovei solicită menținerea unui amortizor O-SII, aceasta respectă următoarele:

1) amortizorul O-SII nu trebuie să implice efecte negative disproporționate asupra sistemului financiar în ansamblu sau asupra unor părți ale acestuia, formând sau creând un obstacol pentru funcționarea pieței interne;

2) amortizorul O-SII se revizuiește cel puțin anual.

63. Fără a aduce atingere capitolului V și punctului 58, în cazul în care o societate de tip O-SII din Republica Moldova este o filială a unei societăți de tip O-SII care este fie o bancă, fie un grup condus de o bancă-mamă din statul străin și face obiectul unui

amortizor specific societății de tip O-SII pe o bază consolidată, amortizorul care se aplică, pe bază individuală, pentru societatea de tip O-SII, care este filiala din Republica Moldova, nu trebuie să depășească cuantumul mai mic dintre următoarele:

1) suma dintre rata amortizorului O-SII aplicabilă grupului pe bază consolidată și 1% din cuantumul total al expunerii la risc; și

2) 3% din cuantumul total al expunerii la risc sau rata amortizorului specific societății de tip O-SII aplicabilă grupului pe bază consolidată, stabilit de către Banca Națională a Moldovei în conformitate cu punctul 58[1].

[Pct.63 în redacția Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

Secțiunea a 4-a
Informarea privind amortizorul O-SII și corelarea cu amortizorul de risc sistemic

[Denumirea secțiunii a 4-*a completat prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]*

64. În cazul în care se stabilește cerința amortizotului O-SII, suplimentar la publicarea hotărârii conform punctului 61, Banca Națională a Moldovei, de asemenea, comunică publicului, prin anunțarea pe pagina sa oficială, precum și societăților de tip O-SII din Republica Moldova, cel puțin următoarea informație:

1) denumirea băncilor identificate drept societăți de tip O-SII din Republica Moldova;

2) rata amortizorului respectiv pentru fiecare societate de tip O-SII din Republica Moldova.

65. Suplimentar la informația menționată la punctul 64, Banca Națională poate publica și informația ce ține de:

1) motivele în baza cărora se consideră că amortizorul O-SII poate fi eficace și proporțional în atenuarea riscului;

2) o evaluare, pe baza informațiilor disponibile, a posibilului impact pozitiv sau negativ al amortizorului O-SII pe piața internă.

65[1]. În cazul în care o bancă face obiectul unui amortizor de risc sistemic, stabilit în conformitate cu punctul 70, amortizorul respectiv se cumulează cu amortizorul O-SII care se aplică în conformitate cu prezentul capitol.

[Pct.65[1] *introdus prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]*

Secțiunea a 5-a
Corelarea între amortizorul O-SII și amortizorul de risc sistemic

[Secțiunea a 5-a (pct.66-*69) abrogată prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]*

Capitolul V
AMORTIZOR DE RISC SISTEMIC

Secțiunea 1
Cerința de menținere a unui amortizor de risc sistemic

70. Banca Națională a Moldovei poate stabili un amortizor de risc sistemic, pentru a preveni și a diminua riscurile macroprudențiale sau sistemice care nu sunt acoperite de alte acte normative elaborate în temeiul Legii nr.202/2017 și de prevederile capitolului III, secțiunea a 2-a și ale capitolului IV din prezentul regulament, în sensul de risc de perturbare a sistemului financiar care poate să genereze consecințe negative semnificative pentru sistemul financiar și pentru economia reală a Republicii Moldova.

[Pct.70 în redacția Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

71. În cazul în care Banca Națională a Moldovei procedează conform punctului 70, băncile calculează amortizorul de risc sistemic, pe bază individuală sau consolidată, după cum urmează:

$$B_{SR} = r_T \cdot E_T + \sum_i r_i \cdot E_i$$

unde:

BSR = amortizorul de risc sistemic;

r_T = rata amortizorului aplicabilă cuantumului total al expunerii la risc a unei bănci;

E_T = cuantumul total al expunerii la risc a unei bănci, calculat în conformitate cu punctul 132 din Regulamentul nr.109/2018;

i = indicele care desemnează subansamblul de expuneri, astfel cum este menționat la punctul 76;

r_i = rata amortizorului aplicabilă cuantumului expunerii la risc a subansamblului de expuneri i;

E_i = cuantumul expunerii la risc a unei bănci pentru subansamblul de expuneri i, calculat în conformitate cu punctul 132 din Regulamentul nr.109/2018.

[Pct.71 în redacția Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

72. Băncile nu trebuie să utilizeze fondurile proprii de nivel 1 de bază, menținute pentru conformarea cu cerința prevăzută la punctul 71 în scopul îndeplinirii oricăreia dintre cerințele impuse de Regulamentul nr.109/2018, cerinței de menținere a unui amortizor de conservare a capitalului conform capitolului II din prezentul regulament, cerinței de menținere a unui amortizor anticiclic de capital specific băncii conform capitolului III secțiunea 2 din prezentul regulament, precum și a oricărei dintre cerințele impuse în temeiul art.139 alin.(1)-(5) din Legea nr.202/2017.

73. În cazul în care aplicarea restricțiilor privind distribuirile menționate la capitolul VI nu conduce la o ameliorare satisfăcătoare a fondurilor proprii de nivel 1 de bază ale băncii, din perspectiva riscului sistemic relevant, Banca Națională a Moldovei poate lua măsuri suplimentare în conformitate cu art.138 alin.(1) și (2) din Legea nr.202/2017.

74. În cazul în care banca este subiectul amortizorului de risc sistemic, suplimentar la prevederile prezentului capitol, se aplică prevederile punctului 65^1.

[Pct.74 modificat prin *Hot.BNM nr.58 din 12.03.2026, în vigoare 19.03.2026]*

Secțiunea a 2-a
Stabilirea amortizorului de risc sistemic

75. Banca Națională a Moldovei impune amortizorul de risc sistemic tuturor expunerilor sau unui subansamblu de expuneri, astfel cum sunt menționate la punctul 76, ale tuturor băncilor și/sau unuia ori mai multor subansambluri ale respectivelor bănci și stabilește rata acestui amortizor în trepte de ajustare graduale sau accelerate de 0,5 puncte procentuale. Banca Națională a Moldovei poate impune diferite cerințe (rate) pentru diferite grupuri de bănci și de expuneri.

[Pct.75 completat prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

76. Un amortizor de risc sistemic se poate aplica:

1) tuturor expunerilor de pe teritoriul Republicii Moldova;

2) următoarelor expuneri sectoriale de pe teritoriul Republicii Moldova:

a) tuturor expunerilor de tip retail față de persoanele fizice care sunt garantate cu bunuri imobile locative;

b) tuturor expunerilor față de persoanele juridice care sunt garantate cu ipoteci asupra bunurilor imobile comerciale;

c) tuturor expunerilor față de persoanele juridice în afara celor menționate la litera b);

d) tuturor expunerilor față de persoanele fizice în afara celor menționate la litera a);

e) altor tipuri de expuneri sectoriale.

3) tuturor expunerilor de pe teritoriul altor state;

4) expunerilor sectoriale, astfel cum sunt identificate la subpunctul 2), de pe teritoriul altor state, doar pentru a permite recunoașterea unei rate a amortizorului stabilit de alt stat în conformitate cu secțiunea a 4-a din prezentul capitol;

5) subansamblurilor oricăreia dintre categoriile de expuneri identificate la subpunctul 2), având la bază tipul de debitor sau sector al contrapărții, tipul de expunere, tipul de garanție reală, profilul de risc, zona geografică.

[Pct.76 în redacția Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

77. În cazul în care solicită menținerea unui amortizor de risc sistemic, Banca Națională a Moldovei respectă următoarele:

1) amortizorul de risc sistemic nu trebuie să implice efecte negative disproporționate asupra sistemului financiar, în ansamblu sau în parte, formând sau creând un obstacol pentru funcționarea pieței interne;

2) amortizorul de risc sistemic se revizuiește cel puțin o dată la doi ani;

3) amortizorul de risc sistemic nu este utilizat pentru abordarea unor riscuri care sunt acoperite de prevederile capitolelor III și IV din prezentul regulament.

[Pct.77 completat prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

78. Decizia de a stabili sau de a restabili o rată a amortizorului de risc sistemic se ia luând în considerare cel puțin următoarele aspecte:

1) riscul sistemic sau macroprudențial în statul vizat;

2) motivele pentru care dimensiunea riscurilor sistemice sau macroprudențiale amenință stabilitatea sistemului financiar în Republica Moldova, justificând rata amortizorului de risc sistemic;

3) motivele pentru care amortizorul de risc sistemic este considerat eficient și proporțional pentru atenuarea riscului;

4) o evaluare, pe baza informațiilor disponibile, a potențialului impact pozitiv sau negativ al amortizorului de risc sistemic pe piața internă;

5) motivele pentru care niciuna dintre măsurile existente în Legea nr.202/2017 sau în actele normative elaborate în baza acesteia nu sunt suficiente, individual sau coroborate, pentru a aborda riscul macroprudențial sau sistemic identificat, luând în considerare eficacitatea relativă a măsurilor respective;

6) în cazul în care rata amortizorului de risc sistemic se aplică tuturor expunerilor, o justificare a motivului pentru care Banca Națională a Moldovei consideră că amortizorul de risc sistemic nu constituie o duplicare a funcționării amortizorului O-SII, prevăzut la capitolul IV din prezentul regulament.

[Pct.78 completat prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

79. Decizia Băncii Naționale a Moldovei privind amortizorul de risc sistemic va conține cel puțin rata stabilită a amortizorului menționat, nivelul de aplicabilitate (pe baza individuală/consolidată), lista băncilor cărora li se aplică amortizorul, data de la care această rată urmează a fi aplicată, precum și țările în care sunt situate expunerile cărora li se aplică acest amortizor.

Secțiunea a 3-a
Informarea privind amortizorul de risc sistemic

80. În cazul în care Banca Națională a Moldovei stabilește cerința amortizorului de risc sistemic, aceasta, suplimentar la publicarea hotărârii conform punctului 79, comunică publicului, prin publicarea pe pagina web oficială a anunțului, care include cel puțin următoarele informații:

1) rata sau ratele amortizorului de risc sistemic, precum și nivelul de aplicabilitate (pe baza individuală/consolidată);

2) denumirea băncilor cărora li se aplică amortizorul de risc sistemic;

2^1) expunerile cărora li se aplică rata sau ratele amortizorului de risc sistemic;

3) o justificare pentru rata sau ratele amortizorului de risc sistemic;

4) data de la care băncile trebuie să aplice rata sau ratele stabilite sau restabilite ale amortizorului de risc sistemic; și

5) țările în care sunt situate expunerile, la care rata stabilită a amortizorului de risc sistemic va fi aplicată.

[Pct.80 modificat prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

81. În cazul în care publicarea informației menționate la punctul 80 subpunctul 3) ar putea pune în pericol stabilitatea sistemului financiar, informația în cauză nu se include în anunț.

82. În cazul în care rată stabilită a amortizorului de risc sistemic este aplicabilă expunerilor situate în statele străine, Banca Națională a Moldovei transmite autorităților de supraveghere din statele respective o scrisoare cel puțin cu informația inclusă în anunțul indicat la punctul 80 și care poate fi completată cu informația relevantă indicată la punctul 78.

Secțiunea a 4-a
Recunoașterea unei rate a amortizorului de risc *sistemic stabilite de statul străin*

83. Banca Națională a Moldovei poate recunoaște rata amortizorului de risc sistemic stabilită de autoritatea relevantă dintr-un stat străin pentru băncile autorizate în acest stat. În acest caz, Banca Națională a Moldovei poate impune băncilor din Republica Moldova aplicarea ratei recunoscute a amortizorului de risc sistemic pentru expunerile situate în statul respectiv care a stabilit rata amortizorului recunoscută de Banca Națională a Moldovei.

83^1. În cazul în care Banca Națională a Moldovei impune o rată a amortizorului de risc sistemic pentru băncile din Republica Moldova, conform punctului 83, amortizorul de risc sistemic respectiv poate fi cumulat cu amortizorul de risc sistemic aplicat în conformitate cu punctul 70, cu condiția ca amortizoarele să abordeze riscuri diferite. În cazul în care amortizoarele abordează aceleași riscuri, se aplică doar amortizorul cu rata cea mai mare.

[Pct.83^1 *introdus prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]*

84. Pentru luarea deciziei de recunoaștere potrivit punctului 83 se iau în considerare informațiile specificate la punctul 80 disponibile public sau furnizate, ca urmare a solicitării, de autoritatea relevantă a statului respectiv care stabilește rata amortizorului.

85. Decizia Băncii Naționale privind recunoașterea va conține cel puțin rata aplicabilă a amortizorului menționat, denumirea statului străin în care sunt situate expunerile cărora li se aplică rata recunoscută și data de la care această rată urmează a fi aplicată de către bănci.

86. Banca Națională a Moldovei, de asemenea, anunță recunoașterea ratei prin publicare pe pagina web oficială a informației menționate la punctul 85.

Capitolul VI
MĂSURI DE CONSERVARE A CAPITALULUI

Secțiunea 1
Cerința de amortizor combinat

87. Băncilor, care îndeplinesc cerința amortizorului combinat li se interzice să efectueze o distribuire în legătură cu fondurile proprii de nivel 1 de bază, în condițiile în care respectivele distribuiri ar conduce la diminuarea fondurilor proprii de nivel 1 de bază până la un nivel la care cerința amortizorului combinat nu mai este îndeplinită.

87[1]. Se consideră că o bancă nu îndeplinește cerința privind amortizorul combinat atunci când nu deține fonduri proprii în cuantumul necesar și de calitatea necesară pentru a îndeplini în același timp cerința amortizorului combinat și fiecare dintre cerințele prevăzute de Regulamentul nr.109/2018 și oricare dintre cerințele impuse în temeiul art.139 alin.(3)-(5) din Legea nr.202/2017, care abordează alte riscuri decât riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier.

[P ct.87[1] *introdus prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]*

88. În cazul în care băncile nu îndeplinesc cerința amortizorului combinat, se aplică prevederile secțiunilor 2-4 din prezentul capitol.

89. În sensul prezentului capitol și cu referire la prevederile Regulamentului nr.109/2018, o distribuire în legătură cu fondurile proprii de nivel 1 de bază include următoarele:

1) o plată de dividende în mijloace bănești;

2) o distribuire de acțiuni bonus, achitate parțial sau integral, sau de alte instrumente de capital;

3) o achiziționare de către o bancă a propriilor sale acțiuni sau a altor instrumente de capital;

4) o rambursare a sumelor plătite în legătură cu instrumentele de capital;

5) o distribuire a oricăror elemente de fonduri proprii de nivel 1 de bază.

Secțiunea a 2-a
Restricții privind distribuirile

90. Băncile care nu îndeplinesc cerința amortizorului combinat trebuie:

1) să calculeze suma maxim distribuibilă în conformitate cu secțiunea a 3-a din prezentul capitol;

2) să notifice Banca Națională a Moldovei, printr-o scrisoare, despre faptul de neîndeplinire a cerinței amortizorului combinat și suma maximă distribuibilă calculată. Notificarea respectivă se prezintă Băncii Naționale a Moldovei cel târziu în următoarea zi lucrătoare de la data calculării sumei maxim distribuibile.

91. Până la aprobarea de către Banca Națională a Moldovei a planului de conservare a capitalului conform secțiunii a 4-a din prezentul capitol și eliberării de către aceasta a aprobării prealabile astfel, cum este prevăzut la punctele 94-97, oricărei bănci aflate în situația prevăzută la punctul 90, i se interzice să întreprindă oricare dintre următoarele măsuri:

1) efectuarea unei distribuiri în legătură cu fondurile proprii de nivel 1 de bază;

2) crearea unei obligații de a plăti o remunerație variabilă sau beneficii discreționare de tipul pensiilor sau plata unei remunerații variabile, în cazul în care obligația de a plăti a fost creată la un moment când banca nu îndeplinea cerințele amortizorului combinat;

3) efectuarea plăților legate de instrumentele de fonduri proprii de nivel 1 suplimentar.

92. Odată ce planul de conservare a capitalului este aprobat de Banca Națională a Moldovei conform secțiunii a 4-a din prezentul capitol și aceasta a eliberat aprobarea prealabilă, menționată la punctul 94, banca poate efectua distribuiri, prin oricare dintre măsurile menționate la punctul 91, în valoarea de până la suma maximă distribuibilă (calculată în conformitate cu secțiunea a 3-a din prezentul capitol).

93. Restricțiile prevăzute la secțiunile 1 și 2 din prezentul capitol se aplică doar plăților care conduc la o reducere a fondurilor proprii de nivel 1 de bază sau la o reducere a profiturilor și cu condiția că suspendarea unei plăți sau neefectuarea plății nu constituie un eveniment de neîndeplinire a obligațiilor sau o condiție pentru începerea unei proceduri de insolvabilitate în privința băncii.

94. În cazul în care o bancă nu îndeplinește cerința amortizorului combinat și intenționează să distribuie oricare din profiturile sale distribuibile ori să întreprindă una dintre măsurile menționate la punctul 91, aceasta solicită aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a Moldovei cu cel puțin 30 de zile lucrătoare înainte de desfășurarea ședinței consiliului băncii la care va fi examinată distribuirea/măsura preconizată sau propunerea respectivă ce urmează a fi înaintată către adunarea generală a acționarilor.

95. Procesul aferent solicitării și eliberării aprobării prealabile, menționate la punctul 94, este reglementat prin Regulamentul nr.109/2018 și de prevederile punctelor 96 și 97.

96. În procesul de solicitare indicat la punctul 94, suplimentar la documentele aferente obținerii aprobării prealabile privind distribuirile de capital, prevăzute în Regulamentul nr.109/2018, băncile trebuie să furnizeze următoarele informații:

1) valoarea fondurilor proprii menținute de bancă, detalizate după cum urmează:

a) fonduri proprii de nivel 1 de bază,

b) fonduri proprii de nivel 1 suplimentar,

c) fonduri proprii de nivel 2;

2) valoarea profiturilor intermediare și la sfârșit de exercițiu financiar;

3) suma maximă distribuibilă, calculată în conformitate cu secțiunea a 3-a din prezentul capitol;

4) valoarea profiturilor distribuibile pe care planifică să le aloce următoarelor:

a) plăți de dividende,

b) răscumpărări de acțiuni,

c) plăți legate de instrumente de fonduri proprii de nivel 1 suplimentar,

d) plata unei remunerații variabile sau a unor beneficii discreționare de tipul pensiilor, inclusiv prin crearea unei noi obligații de plată, sau plata în temeiul unei obligații de plată create la momentul la care banca nu îndeplinea cerința amortizorului combinat.

97. Dacă Banca Națională a Moldovei nu aprobă planul de conservare a capitalului în conformitate cu punctul 109, aceasta refuză eliberarea aprobării prealabile menționate la punctul 94.

98. Băncile trebuie să dispună de proceduri interne care să asigure că valoarea profiturilor distribuibile și suma maximă distribuibilă sunt calculate cu exactitate.

99. La solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, băncile trebuie să fie capabile să demonstreze caracterul exact al calculelor menționate la punctul 98.

Secțiunea a 3-a
Calcularea sumei maxime distribuibile

100. Băncile sunt obligate să calculeze suma maximă distribuibilă, înmulțind suma calculată în conformitate cu punctul 101 cu factorul stabilit în conformitate cu punctele 102 și 103. Băncile trebuie să reducă suma maximă distribuibilă prin oricare dintre măsurile menționate la punctul 91.

101. Suma de înmulțit în conformitate cu punctul 100 se constituie din suma menționată la subpunctele 1) și 2) din prezentul punct minus suma menționată la subpunctul 3):

1) profiturile intermediare neincluse în fondurile proprii de nivel 1 de bază în conformitate cu Regulamentul nr.109/2018, minus orice distribuire a profiturilor sau orice plată care rezultă din măsurile menționate la punctul 91;

2) profiturile la sfârșit de exercițiu financiar neincluse în fondurile proprii de nivel 1 de bază în conformitate cu Regulamentul nr.109/2018, minus orice distribuire a profiturilor sau orice plată care rezultă din măsurile menționate la punctul 91;

3) sumele care ar trebui achitate ca taxe și impozite dacă elementele specificate la subpunctele 1) și 2) din prezentul punct ar fi reținute.

[Pct.101 modificat prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

102. Factorul prevăzut la punctul 100 depinde de proporția între:

1) fondurile proprii de nivel 1 de bază menținute de bancă și care nu sunt utilizate pentru a îndeplini cerința de fonduri proprii prevăzută la punctul 130 din Regulamentul nr.109/2018 și cerința de fonduri proprii suplimentare, prevăzută în art.139 alin.(3) ? (5) din Legea nr.202/2017, care abordează alte riscuri decât riscul asociat folosirii excesive a efectului de levier, exprimate ca procentaj din cuantumul total al expunerii la risc, și

2) cerința amortizorului combinat, exprimată ca procentaj din cuantumul total al expunerii la risc.

[Pct.102 modificat prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

103. Factorul prevăzut la punctul 102 se determină după cum urmează:

1) se aplică factorul 0, în cazul în care proporția menționată la punctul 102 este mai mică sau egală cu 25%;

2) se aplică factorul 0.2, în cazul în care proporția menționată la punctul 102 este mai mare de 25% și mai mică sau egală cu 50%;

3) se aplică factorul 0.4, în cazul în care proporția menționată la punctul 102 este mai mare de 50% și mai mică sau egală cu 75%;

4) se aplică factorul 0.6, în cazul în care proporția menționată la punctul 102 este mai mare de 75% și mai mică sau egală cu 100%.

Secțiunea a 4-a
Planul de conservare a capitalului

104. În cazul în care o bancă nu îndeplinește cerința amortizorului combinat, suplimentar la cerințele prevăzute la secțiunea a 2-a din prezentul capitol, aceasta întocmește și transmite spre aprobare prealabilă Băncii Naționale a Moldovei un plan de conservare a capitalului, aprobat de consiliul băncii.

105. Planul de conservare a capitalului se prezintă Băncii Naționale a Moldovei în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data la care a constatat că nu îndeplinește cerința menționată, cu excepția cazului în care Banca Națională a Moldovei, ca urmare a unei cereri din partea băncii cu motivele de rigoare, a autorizat un termen mai lung de până la 10 zile lucrătoare.

106. Banca Națională a Moldovei autorizează, print-o scrisoare, termenul mai lung de prezentare a planului de conservare doar în baza situației individuale a unei bănci și ținând seama de amploarea și complexitatea activităților băncii.

107. Planul de conservare a capitalului prezentat de către bancă va include cel puțin următoarele:

1) estimări ale veniturilor și cheltuielilor, ale reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale, precum și un bilanț previzional;

2) măsuri de creștere a ratelor de capital al băncii;

3) un plan și un calendar pentru majorarea fondurilor proprii în vederea îndeplinirii pe deplin a cerinței amortizorului combinat.

Planul de conservare a capitalului prezentat de către bancă poate include orice alte informații pe care banca le consideră necesare de a prezenta Băncii Naționale a Moldovei pentru a realiza evaluarea prevăzută la punctul 109.

108. În procesul de evaluare a planului de conservare a capitalului, Banca Națională a Moldovei poate solicita orice alte informații pe care le consideră necesare pentru a realiza evaluarea prevăzută la punctul 109. Solicitarea se efectuează în scris cu indicarea informațiilor necesare și a termenelor de prezentare a acestora. Termenul de evaluare, prevăzut la punctul 109 se suspendă până la prezentarea informației solicitate.

109. Banca Națională a Moldovei evaluează planul de conservare a capitalului prezentat de bancă și îl aprobă doar dacă consideră că realizarea acestuia poate conduce la menținerea sau majorarea capitalului la un nivel suficient, care să permită băncii să îndeplinească cerința amortizorului combinat într-un termen pe care Banca Națională a Moldovei îl consideră adecvat. Evaluarea se efectuează în termen de 15 zile lucrătoare de la data primirii planului de conservare care va conține toată informația indicată la punctul 107 subpunctele 1)-3) și punctul 108. În cazul solicitării informației suplimentare de la bancă, Banca Națională a Moldovei poate prelungi termenul de examinare a planului menționat cu 10 zile.

110. Dacă Banca Națională a Moldovei nu aprobă planul de conservare a capitalului în conformitate cu punctul 109, aceasta impune cel puțin una dintre următoarele măsuri:

1) solicită băncii să-și majoreze fondurile proprii până la anumite nivele, urmând un calendar precis;

2) își exercită competențele prevăzute la art.139 alin.(1) și (2) din Legea nr.202/2017 pentru a impune restricții referitor la distribuirile mai stricte decât cele prevăzute în prezentul capitol.

Anexă
la Regulamentul cu privire la
amortizoarele de capital ale băncilor

Identificarea
situării geografice a expunerilor relevante din credite
în scopul calculării ratelor amortizorului anticiclic
de capital specific băncii

Secțiunea 1
Situarea geografică a expunerilor generale din credite

1. Toate expunerile generale din credite, care nu intră sub incidența punctelor 2 - 6 din prezenta anexă, se atribuie locului de situare a obligatului.

2. Expunerile generale din credite față de organismele de plasament colectiv (OPC) se atribuie locului de situare a obligatului expunerilor-suport. În cazul în care există mai multe locuri de situare care corespund obligațiilor expunerilor-suport pentru o anumită expunere față de OPC, expunerea respectivă poate fi atribuită locului de situare a obligatului expunerilor-suport cu ponderea cea mai mare în expuneri-suport.

3. În scopul punctelor 1 și 2 locul de situare a obligatului înseamnă țara în care persoana fizică sau juridică, ce este contrapartea băncii pentru o anumită expunere generală din credite sau emitentul unui instrument financiar neinclus în portofoliul de tranzacționare sau contrapartea pentru o expunere din afara portofoliului de

tranzacționare, domiciliază în mod obișnuit (în cazul persoanelor fizice) sau își are sediul (în cazul persoanelor juridice). Pentru o persoană juridică al cărei centru efectiv de administrare a afacerii se află într-o țară diferită de cea în care se află sediul său, "locul de situare a obligatului" înseamnă țara în care se află locul său efectiv de administrare a afacerii.

4. În scopul punctelor 1 și 2 expunere generală din credite înseamnă cuantumul expunerii la risc, calculat în conformitate cu reglementările Băncii Naționale a Moldovei cu privire la fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital, a unei expuneri la care se face trimitere la punctul 19 subpunctul 1) din prezentul regulament.

5. Expunerile provenind din finanțări specializate se atribuie locului de situare a venitului, care reprezintă țara unde sunt situate activele care generează venitul ce reprezentă principala sursă de rambursare a obligației legate de o expunere provenind din finanțări specializate.

6. În sensul punctului 5 expunere provenind din finanțări specializate reprezintă expunerea generală din credite care are următoarele caracteristici:

1) expunerea este față de o entitate creată în mod special pentru a finanța sau administra active corporale sau este o expunere comparabilă din punct de vedere economic;

2) dispozițiile contractuale conferă creditorului un grad substanțial de control asupra activelor și veniturilor pe care le generează;

3) sursa principală de rambursare a creditului este reprezentată de venitul generat de activele finanțate și nu de capacitatea independentă de rambursare a societății comerciale în ansamblul său.

7. Expunerile generale din credite față de alte elemente, prevăzute în Regulamentul nr.111/2018, se atribuie Republicii Moldova în cazul în care banca nu poate identifica obligatul acestora.

[Pct.7 modificat prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

8. Următoarele expuneri generale din credite pot fi atribuite Republicii Moldova:

1) expunerile față de organismele de plasament colectiv (OPC), atunci când banca nu poate identifica locul de situare a obligatului sau a obligaților expunerilor-suport pe baza informațiilor existente la nivel intern sau disponibile din exterior fără un efort disproporționat;

2) expunerile externe a căror valoare agregată nu depășește 2% din valoarea agregată a expunerilor generale din credite și a expunerilor incluse în portofoliul de tranzacționare ale băncii respective. Valoarea agregată a expunerilor generale din credite și a expunerilor incluse în portofoliul de tranzacționare se calculează excluzând expunerile generale din credite a căror situare este identificată în conformitate cu subpunctul 1) din prezentul punct și cu punctul 7 din prezenta anexă.

9. În sensul punctului 8, subpunctul 2), expunere externă reprezintă o expunere generală din credite în cazul căreia obligatul nu este situat în Republica Moldova.

10. Băncile calculează procentul menționat la punctul 8 subpunctul 2), atât pe bază anuală, cât și pe bază ad-hoc. Un calcul ad-hoc este necesar în cazul în care se produce un eveniment care afectează situația financiară sau economică a băncii.

Secțiunea a 2-a
Situarea geografică a expunerilor incluse în portofoliul de tranzacționare

11. Sub rezerva prevederilor punctului 12 din prezenta anexă, expunerile incluse în portofoliul de tranzacționare se atribuie locului de situare a debitorului. Expunere inclusă în portofoliul de tranzacționare reprezintă cuantumul expunerii la risc, calculat în

conformitate cu Regulamentul nr.109/2018, a unei expuneri la care se face trimitere la punctul 19 subpunctul 2) din prezentul regulament.
[Pct.11 modificat prin Hot.BNM nr.3 din 09.01.2025, în vigoare 16.02.2025]

12. În sensul punctului 11 locul de situare a debitorului reprezintă țara în care persoana fizică sau juridică, ce este emitentul instrumentului financiar inclus în portofoliul de tranzacționare sau contrapartea pentru o expunere inclusă în portofoliul de tranzacționare, domiciliază în mod obișnuit (în cazul persoanelor fizice) sau își are sediul (în cazul persoanelor juridice). Pentru o persoană juridică al cărei centru efectiv de administrare a afacerii se află într-o țară diferită de cea în care se află sediul său, "locul de situare a debitorului" înseamnă țara în care se află locul său efectiv de administrare a afacerii.

13. Băncile ale căror expuneri totale incluse în portofoliul de tranzacționare nu depășesc 2% din valoarea totală a expunerilor generale din credite și a expunerilor incluse în portofoliul de tranzacționare pot atribui aceste expuneri Republicii Moldova.

14. Băncile calculează procentul menționat la punctul 13 din prezenta anexă atât pe bază anuală, cât și pe bază ad-hoc. Un calcul ad-hoc este necesar în cazul în care se produce un eveniment care afectează situația financiară sau economică a băncii.